

Yttrande från Regionkommittén om "Att ta tillvara potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn"

(2011/C 42/06)

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

- Regionkommittén ställer sig positiv till att kommissionen i och med grönboken om att ta tillvara potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn inlett en europeisk diskussion om förutsättningarna för att förbättra den kreativa och innovativa miljön i Europa för att stimulera potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn till stöd för tillväxt och sysselsättning.
- Regionkommittén ställer sig också positiv till att man på europeisk nivå allt mer erkänner den roll som den kulturella och den kreativa sektorn spelar när det handlar om att stödja kreativitet och nyskapande.
- Regionkommittén påminner om att de sektorer som nämns i samband med den kulturella och den kreativa sektorn, framför allt kultur, forskning, utbildning, turism och sysselsättning, i de flesta medlemsstater faller inom de lokala och regionala organens ansvarsområde.
- Kommittén betonar att ett framgångsrikt genomförande av Europa 2020-strategins huvudinitiativ, däribland "den digitala agendan", förutsätter ett djärvt nyskapande. I detta sammanhang är den kreativa sektorns roll framför allt att generera tvärvetenskapliga och mångkulturella lösningar. För detta behöver Europa fördomsfria och banbrytande lokala och regionala aktörer som skapar samhällsinnovationer, vilka i sin tur ger upphov till global affärsverksamhet.

Föredragande:	Ursula Männle (DE-PPE), ledamot av Bayerns delstatsparlament
Referensdokument:	Grönbok om att ta tillvara potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn KOM(2010) 183 slutlig

I. INLEDNING

REGIONKOMMITTÉNS STÅNDPUNKT

1. Regionkommittén konstaterar att de lokala och regionala myndigheterna i hela EU bär ett stort ansvar för politiken på kulturområdet.

2. De lokala och regionala myndigheterna spelar också en central roll när det gäller att främja och vårda kulturen, framför allt när det handlar om att bevara kulturarvet och gynna konstnärliga innovationer ⁽¹⁾.

3. Med tanke på de lokala och regionala myndigheternas närhet till medborgarna är dessa strategiskt lämpade att skapa kontakt med olika kulturer och former av kulturell verksamhet inom EU och att effektivt mobilisera de lokala och regionala samhällena till stöd för en bättre interkulturell dialog ⁽²⁾.

4. De lokala och regionala myndigheterna kan också på ett effektivt sätt mobilisera medborgarna att engagera sig i kreativ ⁽³⁾ och nyskapande verksamhet.

5. Den kulturella och den kreativa sektorn bidrar i hög grad till den lokala och regionala utvecklingen och till utvecklingen av städerna, eftersom dessa sektorer gör de europeiska städerna och regionerna mer attraktiva, utvecklar den hållbara turismen och skapar nya arbetstillfällen. De är av grundläggande betydelse för en konkurrenskraftig och innovativ marknadsekonomi i Europa ⁽⁴⁾.

6. Enligt en studie om kulturekonomi i Europa som bolaget KEA European Affairs genomförde för kommissionens räkning 2006 är kulturen i sig mycket dynamisk när det handlar om ekonomisk aktivitet och om att skapa arbetstillfällen inom EU. 2004 beräknades antalet personer som arbetar inom denna sektor uppgå till 5,8 miljoner, dvs. 3,1 % av alla arbetstagare i EU-25. Dessutom bidrog kulturen under 2003 med cirka 2,6 % till EU:s BNP, och tillväxten inom denna sektor låg mellan 1999 och 2003 betydligt högre än i ekonomin som helhet ⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 44/2006 fin.

⁽³⁾ CdR 11/2006 fin.

⁽⁴⁾ Rådets slutsatser om kulturens bidrag till lokal och regional utveckling, den 10 maj 2010.

⁽⁵⁾ *Study on the Economy of Culture in Europe* (studie om kulturens ekonomi i Europa), som bolaget KEA European Affairs genomförde för kommissionens räkning 2006.

7. I grönboken talar kommissionen om den digitala revolutionen som ett tillfälle till större tillväxt för den kulturella och den kreativa sektorn. Den kulturella och den kreativa sektorn står inför snabba förändringar i sin omgivning, där den (globala) digitala informations- och kommunikationstekniken (IKT) har betydande effekter på alla sektorer som ingår i värdekedjan.

8. Under förutsättning att IKT:s fulla potential utnyttjas, med vederbörlig hänsyn till intressena hos slutanvändarna, tillhandahållarna av kulturinnehåll och IKT-leverantörerna, och att man ser över traditionella produktions- och distributionsmönster, kan detta ge en större publik och större marknader för de skapande talangerna och ett mer varierat kulturinnehåll för alla.

9. Kommittén gläder sig över att kommissionen i detta sammanhang kommer att arbeta med tre stora politiska ramar som avsevärt kommer att påverka de grundläggande förutsättningarna för den kulturella och kreativa sektorn i en digital miljö, och som bygger på tidigare samrådsprocesser. Det handlar om följande:

— Den digitala agendan för Europa, som är ett av de sju huvudinitiativen i Europa 2020-strategin.

— Det ledande initiativet "Innovationsunionen", inom vilket specifika insatser kommer att göras för att stärka den kulturella och den kreativa sektorn som katalysatorer för innovation och strukturell förändring.

— EU-strategin för immateriella rättigheter, som kommer att ha en naturlig inriktning på användning och hantering av rättigheter samt på en jämvikt mellan det skydd som krävs för och livsdugligheten hos skapandet och behovet av att främja utarbetandet av nya tjänster och företagsmodeller.

II. POLITISKA REKOMMENDATIONER

10. Regionkommittén ställer sig positiv till att kommissionen i och med grönboken om att ta tillvara potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn inlett en europeisk diskussion om förutsättningarna för att förbättra den kreativa och innovativa miljön i Europa för att stimulera potentialen i den kulturella och den kreativa sektorn till stöd för tillväxt och sysselsättning.

11. Regionkommittén ställer sig positiv till att kulturen i hela grönboken betraktas som ett instrument för lokal och regional utveckling.

12. Regionkommittén ställer sig också positiv till att man på europeisk nivå allt mer erkänner den roll som den kulturella och den kreativa sektorn spelar när det handlar om att stödja kreativitet och nyskapande.
13. Regionkommittén anser att innovationspolitiken, såväl på EU-nivå som på nationell, lokal och regional nivå, kan bidra till att kulturella och kreativa sektorer kopplas samman.
14. Regionkommittén välkomnar kommissionens planer på att ta hänsyn till behoven hos den kulturella och den kreativa sektorn i sina ledande initiativ. Kommissionen agerar på så sätt i perfekt överensstämmelse med artikel 167 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt.
15. Regionkommittén påminner om att de sektorer som nämns i samband med den kulturella och den kreativa sektorn, framför allt kultur, forskning, utbildning, turism och sysselsättning, i de flesta medlemsstater faller inom de lokala och regionala organens ansvarsområde.
16. Regionkommittén framhåller att den kulturella och den kreativa sektorn inte bara är av stor betydelse för utveckling, sysselsättning och konkurrenskraft utan också kan bidra till att främja den lokala och regionala kulturidentiteten och mångfalden.
17. De lokala myndigheterna spelar en viktig roll i fråga om infrastrukturen (lokaler för repetition, uppträdande och produktion), strategi och planering (kulturella strategier, initiativ till utveckling av sektorn) och nätverksbyggande. De lokala myndigheterna ger också stöd till lokaler för konst och kultur och omfattande investeringar i unga, kreativa talanger.
18. Regionkommittén påminner om vikten av mångfald och flerspråkighet som särskilda europeiska egenskaper som bidrar till att stimulera kreativiteten.
19. ReK vill gärna se att tillräcklig hänsyn tas till riskgrupper inom kulturella och kreativa sektorer.
20. Regionkommittén anser att inrättandet av en ram som stimulerar de kreativa sektorernas utveckling i EU-länderna skulle medföra ett större mervärde på europeisk nivå och möjligen också leda till att EU:s medlemsstater, regioner och städer började utarbeta program och initiativ till stöd för samarbete mellan de främsta aktörerna.
21. Regionkommittén framhåller vikten av att stärka den lokala och regionala nivån för att utveckla den kulturella och den kreativa sektorn i Europa, och anser därför att kommissionen i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen bör involvera de lokala och regionala myndigheterna i aktiviteter med anknytning till grönboken.
22. Regionkommittén instämmer i att man måste öka de europeiska investeringarna i nya, intelligenta, hållbara och kreativa källor.
23. Regionkommittén anser att de små och medelstora företagen bör ges särskilt stöd på alla administrativa nivåer, eftersom de har goda förutsättningar att fånga upp nya talanger och stärka utvecklingen i den kulturella och den kreativa sektorn i Europa.
24. Regionkommittén påminner om att de lokala och regionala myndigheterna inom ramen för sina utvecklingsstrategier med framgång integrerat den kulturella och den kreativa sektorn på många områden, och detta har bidragit till att stärka de lokala ekonomierna. Det är i synnerhet de lokala och regionala myndigheterna som har möjlighet att upprätta nätverk och databaser för unga artister, främja ungdomars utbildning på det konstnärliga och kulturella området, hjälpa unga artister med deras karriär, starta multimediala och multikulturella experiment, ställa offentliga lokaler till förfogande för unga artisters arbete, få en yngre publik att utnyttja det konstnärliga och kulturella utbudet, stödja ungdomsföreningar på det kulturella och konstnärliga området, samt främja innovation i samband med lokala traditioner och yrken.
25. Regionkommittén anser därför att man bör skapa förutsättningar för överföring av god praxis, för att stärka kunskaperna samt för att skapa nät i syfte att sprida erfarenheter av möjligheterna att utnyttja potentialen hos dessa sektorer. Utöver detta rekommenderar ReK också att den kulturella och den kreativa sektorn, med hänsyn till deras bidrag, omfattas av de generella principerna inom EU:s ekonomiska och sociala sammanhållningspolitik.
26. Därför anser ReK att resultatbaserade avtal skulle kunna vara ett konstruktivt sätt att främja samarbetet mellan lokal och nationell nivå. Vid denna typ av avtal åtar sig respektive styresnivå att arbeta för att uppnå överenskomna resultat i syfte att underlätta utvecklingen av den kulturella och den kreativa sektorn på lokal nivå.
27. Regionkommittén konstaterar att kreativiteten har rötter på lokal nivå. För den kulturella och den kreativa sektorn måste det alltså utvecklas lokala nät, kluster, företagskuvöser och partnerskap mellan konst- och formgivnings(hög)skolor, universitet och företag.
28. ReK uppmanar läroanstalter och högskolor för konst och design att inleda ett nära samarbete med sina motsvarigheter inom andra sektorer. Kommittén hoppas att detta leder till nya förbund och andra funktionella och strukturella lösningar som resulterar i helt nya europeiska produkter och tjänster, som blir föregångare vad gäller framgångsrik global affärsverksamhet. Ungdomars fördomsfrihet är ofta en framgångsfaktor av avgörande betydelse.
29. Regionkommittén konstaterar att de kulturella aktiviteterna också kan utnyttjas för att stödja den sociala sammanhållningen, eftersom de utvecklar människors interkulturella förståelse och bygger upp starka positiva kontakter mellan människor med olika bakgrund i fråga om arbete och utbildning och på så sätt stärker potentialen hos den kulturella och den kreativa sektorn.
30. Regionkommittén påminner om att den kulturella mångfalden i Europa är en viktig ekonomisk och komparativ fördel. Regionkommittén anser att man bör använda investeringar i kulturella aktiviteter för att stödja den kulturella mångfalden i Europa och den interkulturella dialogen för att på så sätt stärka den kulturella och den sociala integrationen.

31. Regionkommittén påminner om att potentialen hos den kulturella och den kreativa sektorn endast kan utnyttjas med framgång om EU i sina insatser på kulturområdet fokuserar på kulturens icke-materiella betydelse för samhället. Regionkommittén framhåller därför att stödet till kulturutbildning och kulturellt samarbete är en förutsättning för att samhällets kreativa resurser ska kunna utnyttjas och för att kulturindustrin ska blomstra. Kultur existerar utan kulturindustrin, men för att kulturindustrin ska kunna existera krävs kultur ⁽⁶⁾.

32. ReK utgår från att de problem och hinder som uppstår i samband med utvecklingen av kulturella och kreativa sektorer kartläggs och angrips på lämplig politisk nivå.

33. Regionkommittén anser att kommissionen bör göra en bedömning av relevansen hos strukturfonderna och hos befintliga och framtida program på områdena kultur, audiovisuella medier, ungdomar och utbildning med avseende på vilken potential de har när det handlar om att stödja de kreativa sektorerna.

34. Kommittén framhåller särskilt att EU bör stödja och främja mobiliteten när det gäller unga artister i Europa, inrättandet av internationella nätverk och sammanslutningar för artister, samt utbyten och "kreativa kursgårdar" för unga artister i EU och tredjeländer.

35. Regionkommittén anser att kommissionen inom ramen för åtgärderna med anknytning till grönboken bör beakta de finansiella och administrativa behoven hos de lokala och regionala myndigheterna.

36. Det finns behov av att utveckla gemensamma indikatorer, koder och definitioner för att kunna mäta sysselsättning och marknadseffekter av den kulturella och kreativa sektorn.

III. SLUTSATSER

37. Den kulturella och den kreativa sektorn kan spela en viktig roll i Europa i arbetet för att uppfylla ekonomiska och sociala mål på lokal och regional nivå.

38. Den kulturella och den kreativa sektorn har en mycket stor betydelse inom ramen för den kulturella agendan, eftersom de bidrar till att närsamhället och den lokala ekonomin uppnår resultat inom flera vitt skilda politikområden, till exempel ekonomisk utveckling, utbildning, ett livslångt lärande, ett säkert närsamhälle och rättsväsendet.

39. Regionkommittén anser att besöksnäring/turism bör ingå i beskrivningarna av den kulturella och kreativa sektorn.

40. I ekonomin efter krisen kan kulturen spela en roll om målen för socialpolitiken ska uppnås på ett kreativt sätt – som en form av stöd till innovation i syfte att uppnå effekter på det sociala området. Kulturen och konsten kan ändra beteenden och skapa nya sociala förhållanden, som motiverar människor med sådana förmågor till kreativitet.

41. Därför är kulturens och framför allt den kulturella och den kreativa sektorns bidrag av grundläggande betydelse vid genomförandet av den globala EU-strategin (Europa 2020-strategin ⁽⁷⁾).

42. Kommittén betonar att ett framgångsrikt genomförande av Europa 2020-strategins huvudinitiativ, däribland "den digitala agendan", förutsätter ett djärvt nyskapande. I detta sammanhang är den kreativa sektorns roll framför allt att generera tvärvetenskapliga och mångkulturella lösningar. För detta behöver Europa fördomsfria och banbrytande lokala och regionala aktörer som skapar samhällsinnovationer, vilka i sin tur ger upphov till global affärsverksamhet.

Bryssel den 1 december 2010

*Regionkommitténs
ordförande*
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ CdR 172/2007 fin.

⁽⁷⁾ CdR 172/2007 fin.